

Κυριακή του Παραλύτου: Η δύναμη του Λόγου του Θεού (Ιωα 5:1-15)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Τόσο τα αποστολικά όσο και τα ευαγγελικά αναγνώσματα των Κυριακών της περιόδου από το Πάσχα ως την Πεντηκοστή αναφέρονται σε διάφορα θαύματα που κάνει ο Ιησούς ή οι απόστολοι στο όνομά του. Τυφλοί ξαναβρίσκουν το φως τους, άρρωστοι θεραπεύονται, παράλυτοι για χρόνια μπορούν να ξαναπερπατήσουν, ακόμη και νεκροί ανασταίνονται. Στόχος των αφηγήσεων αυτών δεν είναι ο εντυπωσιασμός των ακροατών με την περιγραφή της δύναμης του Ιησού, αλλά συνιστούν ένα διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας για το ποιος είναι ο Ιησούς και ποιο είναι το έργο του. Τα θαύματα είναι δείκτες αυτού που αποκαλείται “Βασιλεία του Θεού” και γι’ αυτό οι σχετικές αφηγήσεις διαβάζονται κατά την αναστάσιμη περίοδο, καθώς περιγράφουν παραστατικά τον καινούργιο κόσμο που επαγγέλλεται ο Χριστός και αγωνίζονται οι χριστιανοί να πραγματώσουν. Αναμφίβολα, με μερικά θαύματα δεν αλλάζει ο κόσμος, ούτε μπορεί να απαλλαγεί από το κακό· ως παραδείγματα όμως δείχνουν σε επιμέρους περιπτώσεις τις δυνατότητες που έχουν οι χριστιανοί να εξαφανίσουν το κακό από τον κόσμο.

Το επεισόδιο που περιγράφει το ευαγγελικό ανάγνωσμα της τρίτης μετά το Πάσχα Κυριακής αναφέρεται στη θεραπεία ενός παράλυτου ανθρώπου. Χρόνια ολόκληρα περίμενε ο δυστυχισμένος αυτός άνθρωπος να βρει τη θεραπεία του δίπλα σε μια δεξαμενή με ιαματικά νερά, όμως δεν είχε κανένα να τον βοηθήσει να μπει στο νερό την κατάλληλη στιγμή. Τη βοήθεια αυτή που τόσο απελπισμένα περίμενε έρχεται να του τη δώσει ο Ιησούς. Με ένα και μόνο λόγο του χαρίζει στον άνθρωπο την υγεία.

Η πράξη αυτή του Ιησού έχει έναν βαθύτατο συμβολισμό και μεταφέρει στους ανθρώπους όλων των εποχών ένα βαρυσήμαντο μήνυμα. Ο συμβολισμός προκύπτει από τη σύγκριση της συγκεκριμένης ευαγγελικής περικοπής με το πρώτο κεφάλαιο της Αγίας Γραφής στο βιβλίο Γένεσις. Όπως κατά την εποχή της δημιουργίας ο αυθεντικός λόγος του Θεού δίνει ύπαρξη σε όλα τα όντα, κατά τον ίδιο τρόπο ο δυναμικός λόγος του Υιού του Θεού αναδημιουργεί το κατεστραμμένο από την αμαρτία πλάσμα του. Το μήνυμα, λοιπόν, που βγαίνει από το ευαγγελικό ανάγνωσμα της Κυριακής του Παραλύτου είναι ότι ο λόγος του Θεού είναι παντοδύναμος • έχει τη δύναμη να μεταμορφώσει τον κόσμο, έχει τη δύναμη να σώσει και να απελευθερώσει τον άνθρωπο από όλες τις μορφές του κακού που τον καταδυναστεύουν.

Παρά το προφανές του συμβολισμού όμως, η ισχύς του μηνύματος δεν φαίνεται σήμερα αδιαμφισβήτητη, καθώς ούτε ο μεταμορφωτικός για τον κόσμο ούτε ο απελευθερωτικός για τον άνθρωπο χαρακτήρας του λόγου του Θεού είναι πάντοτε αναγνωρίσιμοι, κι ακόμα, οι διαφορετικές ερμηνείες του από διάφορες

θρησκευτικές ομάδες οδηγούν συχνά σε διαιρέσεις και αντιπαραθέσεις μέσα στην κοινωνία.

Η διαπίστωση αυτή απαιτεί μια πιο προσεκτική ανάγνωση της παραπάνω ευαγγελικής περικοπής, ώστε να αναζητηθούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο λόγος του Θεού θα μπορούσε να καταστεί και σήμερα ενεργός. Η πρώτη προϋπόθεση στην περίπτωση αυτή προκύπτει από την αντίδραση των θρησκευτικών ηγετών των Ιουδαίων στη θεραπεία του παραλύτου. Η μελέτη του λόγου του Θεού αποτελούσε για τους ανθρώπους αυτούς καθημερινή ενασχόληση. Από το πρωί μέχρι το βράδυ μελετούσαν τις Γραφές, όμως το μόνο που κατόρθωσαν να δουν από την όλη ιστορία ήταν ότι ο παράλυτος παραβίασε μια εντολή του Θεού κουβαλώντας το κρεβάτι του το Σάββατο. Και ήταν αναμενόμενη η αντίδραση αυτή, γιατί για τους ανθρώπους αυτούς ο λόγος του Θεού δεν ήταν ζωή, δεν ήταν πηγή χαράς και μέσο απελευθέρωσης, αλλά θεσμός αυστηρά τυποποιημένος μέσα από μια σειρά κανόνων που στόχευαν στο να ελέγξουν κάθε εκδήλωση της καθημερινής ζωής των ανθρώπων.

Αν, κατά συνέπεια, ανάλογα ισχύουν και για τους χριστιανούς, η απάντηση στο σχετικό με την αδυναμία των χριστιανών σήμερα να αναγνωρίσουν την αναγεννητική δύναμη του λόγου Θεού ερώτημα είναι προφανής. Αν η Αγία Γραφή δεν παίζει κάποιον πραγματικό ρόλο στην καθημερινότητα των χριστιανών, αν η ανάγνωση της Αγίας Γραφής δεν αποτελεί πηγή έμπνευσης και δύναμης στον αγώνα τους για μεταμόρφωση του κόσμου σε Βασιλεία του Θεού, τότε και οι χριστιανοί έχουν μετατρέψει την πίστη τους σε έναν νεκρό θεσμό, που τίποτε άλλο δεν προσφέρει παρά μόνον την ψεύτικη ικανοποίηση ότι τα έχει κανείς καλά με τον Θεό. Στην περίπτωση αυτή τα χρυσά εξώφυλλα του Ευαγγελίου που βρίσκεται πάνω στην αγία τράπεζα αποκτούν έναν άλλο συμβολισμό, καθώς μεταθέτουν το σημασιολογικό βάρος από το εσωτερικό στο εξωτερικό• το χαρμόσυνο άγγελμα που θα αλλάξει τον κόσμο γίνεται Ιερόν Ευαγγέλιον, αντικείμενο ευλαβικής προσκύνησης και τοποθετημένο στην πιο τιμητική αλλά και πλέον δυσπρόσιτη θέση του ναού, όπου ουδείς επιτρέπεται να πλησιάσει. Αυτό όμως ισοδυναμεί με θάψιμο του ζωντανού λόγου του Θεού μέσα στις εκκλησίες με αποτέλεσμα να καταστεί ανενεργός. Γιατί είναι προφανές ότι ένας θαμμένος θησαυρός, όσο πολύτιμος και να είναι, παραμένει εντελώς άχρηστος για τους κατόχους του. Ένας θαμμένος θησαυρός παρέχει στον κάτοχό του μόνον έναν τίτλο ιδιοκτησίας, που ενδεχομένως του προσφέρει ένα αίσθημα ασφάλειας και υπεροχής έναντι των άλλων, ποτέ όμως δεν προάγει τις σχέσεις του με τους άλλους, επομένως ούτε τον ίδιο μπορεί να σώσει ούτε κάποιον άλλον να βοηθήσει.

Στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει να αναζητηθεί και η δεύτερη προϋπόθεση που απαιτείται, ώστε ο λόγος του Θεού να ενεργήσει λυτρωτικά για τους ανθρώπους. Όταν ξανασυναντάει ο Ιησούς τον θεραπευμένο πια παράλυτο, τον προτρέπει να αποφεύγει στην υπόλοιπη ζωή του την αμαρτία, τον προτρέπει, δηλαδή, να αλλάξει

ριζικά τον τρόπο της ζωής του. Αλλά ριζική αλλαγή του τρόπου της ζωής είναι δυνατή μόνον όταν υπάρχει ζωντανή σχέση με τον Θεό. Ριζική αλλαγή του τρόπου της ζωής δεν μπορεί να επιτευχθεί με μια χλιαρή πίστη ή με μια παραδοσιακή θρησκευτικότητα που κληρονόμησε κανείς από τους γονείς του. Ζωντανή σχέση με τον Θεό προϋποθέτει καθημερινή αναζήτηση του Θεού, καθημερινή πάλη του ανθρώπου με τον ίδιο του τον εαυτό, καθημερινό αγώνα και προβληματισμό για να βρεί κανείς τον δρόμο που οδηγεί στον Θεό. Είναι, δηλαδή, κάτι που το κατακτάται καθημερινά και που πιστοποιείται στην καθημερινή ζωή του καθένα με τον τρόπο που αντιμετωπίζει τους συνανθρώπους του.

Ο λόγος του Θεού έχει τη δύναμη να ελευθερώσει τον άνθρωπο, θα πρέπει όμως και ο άνθρωπος να θελήσει να ελευθερωθεί και, κυρίως, να παραμείνει ελεύθερος. Και ελεύθερος παραμένει ο άνθρωπος μόνον όταν συνεργάζεται με τον Θεό για την απαλλαγή του κόσμου από το κακό. Κάθε φορά που, σε όλη τη μακραίωνη ιστορία του, στήριξε αλλού τις ελπίδες του διαψεύστηκε οικτρά. Κάθε φορά που ο άνθρωπος πίστεψε ότι βρήκε τον τρόπο να απελευθερωθεί βρέθηκε χειρότερα υποδουλωμένος μέσα στα ίδια τα κατασκευάσματά του. Αυτό είναι σήμερα περισσότερο εμφανές από ποτέ, καθώς σήμερα γνωρίζουν οι άνθρωποι καλύτερα από κάθε άλλη εποχή ότι η τεχνολογική ανάπτυξη δεν έφερε την πολυπόθητη ευτυχία, αλλά αποξένωσε ακόμη περισσότερο τους ανθρώπους και η δύναμη των όπλων κανένα δεν εξασφάλισε, αλλά μόνο το δίκαιο του ισχυροτέρου επιχείρησε να επιβάλει, οδηγώντας εκατομμύρια ανθρώπους στη δυστυχία και την απόγνωση. Προϋπόθεση, λοιπόν, για ενεργήσει ο λόγος του Θεού είναι να πιστέψουν οι άνθρωποι στη δύναμή του. Πριν αρχίσει να παραπονιέται κανείς ότι σήμερα δεν γίνονται πια θαύματα, θα πρέπει να επιχειρήσει να κάνει ο ίδιος ένα θαύμα. Θα πρέπει να πάρει την απόφαση να αλλάξει τον τρόπο της ζωής του και μαζί με αυτόν να αλλάξει τον κόσμο. Θα πρέπει να ανοίξει την Αγία Γραφή και να ζητήσει καθοδήγηση από τον Θεό για τον δρόμο που πρέπει να ακολουθήσει. Μόνον όταν οι χριστιανοί αποφασίσουν να πάρουν σοβαρά τον ρόλο τους στην κοινωνία και αρχίσουν να αγωνίζονται, ώστε να μετατρέψουν τον κόσμο σε Βασιλεία του Θεού, θα αρχίσουν και να βλέπουν να πραγματοποιούνται θαύματα.